

yderne til selv paa egen Haand at kunne konvertere. En Konvertering af forholdsvis saa smaa Beløb i Forhold til Ejendommens Værdi, som der her er Tale om, vil ikke være gennemførlig for den enkelte, men kun for Tiendeyderne i Forening, og der mener jeg, at man maa stille sig ganske paa samme Maade, som naar ellers en Del Ejendomsbesiddere i Forening gennem deres Kreditforening konvertere deres Gæld og derved opnaa lavere Rente. Jeg ser ikke rettere, end at de Fordele, der derved kunne opnaas, retfærdig bør tilfalde Skyldnerne og ingen anden.

Hvad angaar Spørgsmaalet om Opsigten med Kirkens Kapitaler er jeg enig med det ærede Medlem i, at det er et meget vigtigt Spørgsmaal. Lovforslaget har tænkt, der var tilstrækkelig Sikkerhed, naar dette blev lagt i Stiftsøvrighedernes Haand. Skulde man imidlertid frygte for, at dette ikke vil være tilstrækkeligt, vil der jo ogsaa være andre Former, hvorunder dette kunde naas, f. Eks. ved Indskrivning af de paagældende Obligationer først i Tiendeafløsningsbanken, saa længe den eksisterer, og senere efterhaanden som dens Obligationer ved Udtrækning gaa ud af Verden, og Pengene blive indsatte i andre Papirer, da ved Indskrivning af disse Papirer andre Steder, hvor saadant kan finde Sted. Det kan jo nu ikke blot finde Sted for Statsobligationers Vedkommende, men ogsaa for en enkelt Kreditforenings Vedkommende, og det er noget, som i Tidens Løb vil tage mere og mere Fart. Gik man over til at paalægge Stiftsøvrighederne, at de ikke selv skulde opbevare Obligationerne men lade dem indskrive, vilde man derved opnaa yderligere Sikkerhed mod, at Midlerne kunde bortkomme.

Jeg skal hermed paa ny anbefale Lovforslaget til det høje Tings gunstige og velvillige Behandling. Jeg haaber, det under Forhandlingen i Udvalget maatte vise sig at gaa saaledes, at vi nu dog endelig over 50 Aar efter, at det fra Regeringens Side er blevet udtalt, at Tiendeafløsning var en almengavnlig Sag, virkelig maatte kunne naa til en Tiendeafløsning. Men jeg haaber ogsaa, at man fra de forskellige Sider i det høje Ting vil gaa til Sagen med den bedste Villie om, at nu skal man have den ført til Ende, og jeg tror kun man naar dette ved at se stort paa Sagen.

Jørgensen: Jeg tror at være i nøje Overensstemmelse med Agrarforeningens

Ledelse, naar jeg paa Foreningens Vegne bringer den højtærede Minister en Tak for Lovforslagets Forelæggelse, og jeg vil føje til, at naar vi ere glade ved dette Lovforslag, ligger det ikke blot i Indhold, men ogsaa fuldt saa meget deri, at det er første Gang, den danske Regering erkender Statens Pligt til at yde sin Medvirkning, sin Tilslutning til Tiendens Afløsning. Der er adskillige Mennesker, som ikke kunne erkende denne Pligt, det have vi hørt ved mange Lejligheder i denne Sal, og vi hørte nu ogsaa sidst bl. a. af det ærede 2det Medlem for 6te Kreds (J. Pedersen), at det ikke fuldt ud er anerkendt, at Staten har en saadan Pligt. Det maatte maaske derfor være paa sin Plads, om jeg tillod mig at minde om, at naar Staten har en saadan Pligt, ligger det ikke i Tiendens Oprindelse — det kan være sin Sag —, men det ligger i, at det er Staten selv, som har været Sjælen og Hovedmanden for alle de ganske uforsvarlige Transaktioner, som ere skete med Tienden i Aarenes Løb lige fra Reformationen til vore Dage. Det er Staten, som i ældre Tid har kastet baade Konge- og Kirketiende i Grams til Klostre, lærde og private Skoler, Købstadspræster og meget af den Slags, som ikke i mindste Maade vedkommer Bønderne, og som det ikke nogen Sinde har været Meningen, at Tienden skulde bruges til. Saaledes som man nu i gamle Tider sjakrede omkring med disse Tiender, har man ogsaa gjort det med Præstetienden. Jeg kunde fremdrage mange Eksempler derpaa, men jeg skal nøjes med et eneste. Det er fra et Pastorat i Sjælland. Der har man i gamle Tider taget Kongetienden og givet den til Købstaden, som brugte den til at lønne sin Præst med. Nu har man for 10 Aar siden inddraget saa meget af Præstetienden, at det udgør 4,400 Kr. Man har taget saa meget af Tienden fra dette Kald og inddraget det under Stiftsmidlerne, hvorfra det atter er blevet anvendt til Lønninger af Præster i andre Egne af Landet. Foruden dette, at man saaledes lader disse Tiendeydere lønne Præster i andre Egne af Landet, har man, kan jeg godt sige, reduceret dette Præsteembede, som var et af de mest vellønnede Embeder og blev søgt af de bedste Kræfter, til et meget lidet eftertragtet Embede. Der har man gjort det saaledes, at dette Pastorats Bønder med Kongetienden lønne Købstadspræsten og gennem deres egen Præstetiende lønne andre Præster i andre Egne af Landet. Desforuden have de faaet deres eget Præstekald ødelagt. Ligger der ikke